

ภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการ
การศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12
THE COLLABORATIVE LEADERSHIP OF ADMINISTRATORS
AFFECTING THE QUALITY OF EDUCATION MANAGEMENT
IN SCHOOLS UNDER SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 12

¹เกศศิรินทร์ มหรรณพ,²อรุณครา ธรรมาธิกุล และ ³สรัญญา แสงอัมพร
¹Kedsirin Mahannop, ²Akara Dhammathikul and ³Sranya Saengamporn

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ประเทศไทย
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand.

¹kedsirin7@gmail.com

Received :March 10, 2022; Revised :March 25, 2022; Accepted :April 10,2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 กลุ่มตัวอย่างคือครูผู้สอนในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 351 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายชั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์การ

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

² อาจารย์ ดร. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

³ อาจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

ถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การประสานความร่วมมือ รองลงมาคือ เป็นผู้สร้างการมีส่วนร่วมในทุก ระดับ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการเป็นผู้ยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล 2. คุณภาพการ จัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดการเรียนการสอน รองลงมา คือการประกันคุณภาพการศึกษา และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการบริหารจัดการ 3. ภาวะผู้นำแบบ ร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาโดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในระดับสูงมาก โดยด้าน การจัดระบบการดำเนินงานมีความสัมพันธ์สูงสุด และภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของ ผู้บริหารร่วมกันพยากรณ์ผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยได้ร้อยละ 87.6

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลัง, ผู้บริหารสถานศึกษา, คุณภาพการจัดการศึกษา

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the level of collaborative leadership of administrators, 2) to study the quality of educational management and 3) to study the collaborative leadership of administrators affecting the quality of educational management of schools under the Secondary Educational Service Area Office 12. The samples consisted of 351 teachers, obtained by means of the multi-stage sampling method, teaching in the educational year 2019 at the public schools under the Secondary Educational Service Area Office 12. The research instrument for collecting the data was a questionnaire. The data was analyzed by using a frequency, a percentage, an average, a standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient, and Stepwise Multiple Regression Analysis. The findings revealed as follows: 1. The collaborative leadership of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office 12, both on the whole and in each aspect, was at a high level. When considering each aspect of school's administrators' collaborative leadership, the work collaboration is ranked first, followed by the collaboration of all levels builder, while the individual difference acceptor is ranked last. 2. The quality

of educational management of schools under the Secondary Educational Service Area Office 12, both on the whole and in each aspect, was at a high level. When considering each aspect, the learning and teaching management is ranked highest, followed by the educational quality assurance, while the administration is ranked lowest. 3. The relationship between the collaborative leadership of administrators and the quality of educational management appeared positive and was relating to the statistical significance at the level of .01, and the aspect of operating system management had the highest level of relationship. The collaborative leadership of administrators had the result forecast towards the quality of educational management at the level of 87.6.

Keywords: Collaborative Leadership, School Administrators, Education management

บทนำ

ปัจจุบันการพัฒนาประเทศทั่วโลกจำเป็นต้องมีการพัฒนาในระดับการศึกษา เนื่องจากการแข่งขันระหว่างประเทศในปัจจุบันเป็นการแข่งขันด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี เป็นสำคัญ ดังนั้นแต่ละประเทศจึงมุ่งพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ โดยการพัฒนาดังกล่าวมีจุดเริ่มต้นจากการศึกษาของประชากรในประเทศ เมื่อประชากรได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ จะทำให้มีศักยภาพมากพอสำหรับการพัฒนาประเทศชาติทั้งในด้านนวัตกรรม เทคโนโลยี รวมทั้งด้านอื่นๆ จึงกล่าวได้ว่าการพัฒนาด้านการศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ (สรรเสริญ วงศ์ชะอุ่ม, 2554: 70) ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (2560: 33-45) ระบุว่าผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยและต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาซึ่งจะส่งผลให้ประเทศได้ทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพในการพัฒนาประเทศ ดังเช่นแนวคิดของรุ่ง แก้วแดง (2554: 122) ซึ่งกล่าวว่าคุณภาพการจัดการศึกษาประกอบด้วยกระบวนการทั้งหมดที่ผู้เรียนจะได้รับจากการศึกษา โดยต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรและความคาดหวังของสังคม และต้องคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้รับบริการ เนื่องจากการศึกษาเป็นรากฐานหลักในการขับเคลื่อนคนรุ่นใหม่ให้เรียนรู้ และสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขโดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการการศึกษาร่วมกับบุคลากรภายในโรงเรียน และหน่วยงานภายนอก

เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายต่างๆ โดยการที่จะพัฒนาองค์กรให้เดินไปข้างหน้าและประสบความสำเร็จได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับคนที่อยู่ในองค์กรจะต้องทำงานร่วมกันอย่างสามัคคีเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้มีคุณภาพ ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำเป็นผู้มีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกหรือสิ่งการ บังคับบัญชา ประสานงานโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ เพื่อให้กิจการบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการ (เนตร์พัฒนา ยาวีราช, 2552: 7)

ภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลัง (Collaborative leadership) เทลฟอร์ด (Telford, 1996) ศึกษาผู้นำทางการศึกษาที่สามารถพัฒนาระบบการทำงานของโรงเรียนสู่การบริหารจัดการ ให้แนวคิดที่ผู้นำทางการศึกษาไม่ใช่ผู้ที่จะบริหารจัดการองค์ความรู้ได้เสมอไป ผู้ที่ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ให้แก่ผู้เรียน คือ ผู้สอน ผู้นำไม่สามารถสร้างความสำเร็จให้แก่องค์กรได้ด้วยตัวเองหรือด้วยบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หากแต่ความสำเร็จขององค์กรเกิดขึ้นจากความร่วมแรงร่วมใจของทั้งผู้นำและบุคลากรทุกคนในองค์กร โดยผู้นำต้องเป็นผู้ที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้แก่บุคลากรให้ร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ ผู้บริหารในยุคปัจจุบันต้องอาศัยความมีภาวะผู้นำที่เหมาะสม โดยต้องคำนึงถึงการทำงานเป็นทีม เนื่องจากบุคลากรแต่ละคนย่อมมีวิธีการแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน การประสานความร่วมมือจะทำให้องค์กรได้รับวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย ช่วยให้การแก้ปัญหาเป็นไปอย่างเหมาะสมและถูกต้องมากที่สุด วิทยากร เชียงกุล (2553) ดั่งนั้นภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังจึงเป็นภาวะผู้นำที่มีความสำคัญยิ่งต่อการบริหารงานเพื่อให้บุคลากรทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข เพื่อนำองค์กรไปสู่เป้าหมายอย่างราบรื่นและรวดเร็ว มีนักวิชาการหลายท่านศึกษาระดับภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังในการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการหลายด้าน เช่น ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา (กนกอร สมปราชญ์ และสัมฤทธิ์ กางเพ็ง, 2556) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบร่วมแรงร่วมใจ (ร่วมมือรวมพลัง) ของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา (กนกวรรณ สุ่มพวง, 2558) และการศึกษาภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา (บุญไซ จันทรศรีริณาและคณะ, 2562)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญของคุณภาพการจัดการศึกษา และได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงานโดยใช้ภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลัง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ซึ่งเป็นสถานศึกษาของผู้วิจัยได้สังกัดอยู่ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำในการบริหาร

สถานศึกษา และแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12
2. เพื่อศึกษาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยครูผู้สอนในสถานศึกษาของรัฐ ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 3,803 คน (ข้อมูลล่าสุดวันที่ 10 มิถุนายน 2562)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยครูผู้สอนในสถานศึกษาของรัฐ จำนวน 351 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ในปีการศึกษา 2562 ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Sampling) และสุ่มอย่างง่าย จำนวนตามตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน พิเชิต ฤทธิจรูญ, 2554, 119)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ตามองค์ประกอบ 7 ด้าน ได้แก่ 1)เป็นผู้ยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล 2)เป็นผู้สร้างการมีส่วนร่วมในทุกระดับ 3)เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ 4)เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน 5)มีการจัดระบบการดำเนินงาน 6)มีการประสานความร่วมมือ และ 7)มีความสามารถในการสื่อสารและการเชื่อมโยง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามวัดระดับภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารสถานศึกษา และแบบสอบถามวัดคุณภาพการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียนที่สังกัด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ตามองค์ประกอบ 7 ด้าน ได้แก่ 1) เป็นผู้ยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) เป็นผู้สร้างการมีส่วนร่วมในทุกระดับ 3) เป็นผู้มีความวิสัยทัศน์ 4) เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน 5) มีการจัดระบบการดำเนินงาน 6) มีการประสานความร่วมมือ และ 7) มีความสามารถในการสื่อสารและการเชื่อมโยง เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ตามองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร และ 4) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น 5 ระดับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences: SPSS) ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้วิธีแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลระดับภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 วิเคราะห์สมการพหุคูณภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล เกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหาร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. เป็นผู้อยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.90	0.72	มาก
2. เป็นผู้สร้างการมีส่วนร่วมในทุกระดับ	4.03	0.83	มาก
3. เป็นผู้มีวิสัยทัศน์	3.92	0.79	มาก
4. เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน	4.00	0.79	มาก
5. มีการจัดระบบการดำเนินงาน	3.98	0.77	มาก
6. มีการประสานความร่วมมือ	4.04	0.73	มาก
7. มีความสามารถในการสื่อสารและการเชื่อมโยง	4.02	0.78	มาก
รวม	3.98	0.72	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา คือ ด้านการประสานความร่วมมือ ($\bar{X} = 4.04$) ด้านเป็นผู้สร้างการมีส่วนร่วมในทุกระดับ ($\bar{X} = 4.03$) ด้านความสามารถในการสื่อสารและการเชื่อมโยง ($\bar{X} = 4.02$) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน ($\bar{X} = 4.00$) ด้านการจัดระบบการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.98$) ด้านการเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 3.92$) และด้านการเป็นผู้อยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 3.90$) ตามลำดับ

2. การศึกษาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ตามกรอบแนวคิด 4 ด้าน ได้แก่ 1)ด้านการบริหารจัดการ 2)ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร และ 4)ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผล ของคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยรวมและรายด้าน

คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การบริหารจัดการ	4.04	0.71	มาก
2. การจัดการเรียนการสอน	4.17	0.62	มาก
3. การพัฒนาศักยภาพบุคลากร	4.09	0.66	มาก
4. การประกันคุณภาพการศึกษา	4.12	0.61	มาก
รวม	4.10	0.59	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.17$) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.12$) ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ($\bar{X} = 4.09$) และด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.04$) ตามลำดับ

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารกับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและผลทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารกับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

ภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหาร (CL)	คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (EQ)				
	EM	ETL	EHR	EQA	EQ
	r	r	r	r	r
CI	.784**	.679**	.734**	.695**	.807**
CP	.835**	.716**	.768**	.754**	.857**
CV	.819**	.677**	.776**	.720**	.835**

CRM	.861**	.675**	.800**	.787**	.872**
COS	.874**	.753**	.802**	.784**	.896**
CCO	.814**	.792**	.809**	.769**	.887**
CCL	.877**	.686**	.692**	.702**	.827**
CL	.895**	.759**	.820**	.795**	.912**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารกับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 พบว่าภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหาร (CL) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (EQ) โดยภาพรวม อยู่ในระดับสูงมาก ($r = .912$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารด้านการจัดระบบการดำเนินงาน (COS) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (EQ) โดยภาพรวมมากที่สุด อยู่ในระดับสูงมาก ($r = .896$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ ภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารที่ส่งผลคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ระหว่างภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารกับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยแยกเป็นรายด้าน

ชื่อตัวแปร	B	SE _B	β	t	Sig.
Constant	1.141	.065		17.571**	.000
ด้านการจัดระบบการดำเนินงาน (COS)	.222	.039	.291	5.682**	.000
ด้านการประสานความร่วมมือ (CCO)	.317	.034	.391	9.354**	.000
ด้านการแบบอย่างที่ดีในการทำงาน (CRM)	.240	.036	.324	6.695**	.000
ด้านการยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล (CI)	-.179	.038	-.220	-4.670**	.000
ด้านการมีส่วนร่วมในทุกระดับ (CP)	.135	.032	.190	4.226**	.000
R = .936 R ² = .876 F = 486.544					
SE _{Est} = .208 R ² _{adj} = .874 a = 1.141					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบกติ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .936 และกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .876 แสดงว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมดร่วมกันพยากรณ์ผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 87.6 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์มีค่า .208 มีตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 5 ตัว คือ การจัดระบบการดำเนินงาน (COS) การประสานความร่วมมือ (CCO) การแบบอย่างที่ดีในการทำงาน (CRM) และการมีส่วนร่วมในทุกๆระดับ (CP) ส่งผลทางบวก ส่วนการยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล (CI) ส่งผลทางลบ โดยสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.141 (\text{Constant}) + .222 (\text{COS}) + .317 (\text{CCO}) + .240 (\text{CRM}) - .179 (\text{CI}) + .135 (\text{CP})$$

สมการพยากรณ์คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .291(\text{COS}) + .391(\text{CCO}) + .324(\text{CRM}) - .220(\text{CI}) + .190(\text{CP})$$

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 มีผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก ภาวะผู้นำเป็นส่วนหนึ่งของสมรรถนะในการเป็นผู้บริหารที่ได้กำหนดไว้ในสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา และภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลัง เป็นสมรรถนะที่มีความสำคัญของผู้บริหารตามแนวคิดที่ว่า ผู้นำไม่สามารถสร้างความสำเร็จให้แก่องค์กรได้ด้วยตัวเองหรือด้วยบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่ต้องอาศัยการสร้างความร่วมมือระหว่างบุคลากรภายในหน่วยงาน ต่างหน่วยงานหรือต่างองค์กร เพื่อให้ร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพและนำพาองค์กรสู่เป้าหมายที่วางไว้ โดยสมาชิกในองค์กรมีส่วนร่วมในความสำเร็จร่วมกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนกวรรณ สุ่มพวง (2558) ที่ศึกษาการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบร่วมมือร่วมใจของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า

ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำแบบร่วมแรงร่วมใจ อยู่ในระดับมาก และบุญไช จันทร์ศรีนา (2562) ที่ศึกษาภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของภาครัฐ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่าภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. เพื่อศึกษาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จากผลการวิจัยพบว่าคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด เป็นนโยบายสำคัญของเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 เพื่อให้ทุกโรงเรียนในเขตพื้นที่ที่มีคุณภาพการจัดการศึกษาที่ดีนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษา ทำให้คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ กัญญาณิชรุ้ ขุนประดิษฐ์ (2562) ที่ศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จากผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารกับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก ทั้งนี้เนื่องจากภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารทำให้ผู้บริหารต้องดำเนินการตามระบบการบริหารโรงเรียนในทุกด้าน ที่จะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพในการจัดการศึกษาตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่ จึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารกับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกนกวรรณ สุ่มพวง (2558) ที่ศึกษาการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบร่วมแรงร่วมใจของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำแบบร่วมแรงร่วมใจของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือเมื่อผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำแบบร่วมแรงร่วมใจมาก การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจะมากด้วย และบุญไช จันทร์ศรีนา (2562) ที่ศึกษาภาวะ

ผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของภาครัฐ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่าตัวแปรภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลัง 5 ตัวแปร สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาได้ร้อยละ 74.1 โดยตัวแปรด้านการปกครองกลุ่มคนที่มีความหลากหลายด้วยหลักธรรมาภิบาล สามารถพยากรณ์ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาได้สูงสุด รองลงมาคือการมีวิสัยทัศน์ การสร้างความสัมพันธ์ การมีส่วนร่วม การเห็นคุณค่าของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลาย และความฉลาดไหวพริบในการตัดสินใจแก้ปัญหาตามลำดับ การสร้างสมการพยากรณ์คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้ภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังเป็นตัวพยากรณ์ สร้างเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้ $\hat{Y} = 1.141$ (Constant) + .222 (COS) + .317 (CCO) + .240 (CRM) - .179 (CI) + .135 (CP) พบว่าตัวแปรพยากรณ์ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากมีตัวแปรที่ส่งผล 5 ด้าน คือ ด้านการจัดระบบการดำเนินงาน ด้านการประสานความร่วมมือ ด้านการแบบอย่างที่ดีในการทำงาน ด้านการมีส่วนร่วมในทุกระดับ ส่งผลทางบวก ส่วนด้านการยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลส่งผลทางลบ โดยสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการศึกษาภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 มีองค์ความรู้ที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

จากผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารกับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 ควรพัฒนาภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังด้านต่างๆ และนำมาประยุกต์ใช้และหาแนวทางที่เหมาะสมต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

จากการวิเคราะห์ภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา พบว่ามีตัวแปรที่สามารถพยากรณ์คุณภาพการจัดการศึกษาได้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดระบบการดำเนินงาน ด้านการประสานความร่วมมือ ด้านการแบบอย่างที่ดีในการทำงาน ด้านการมีส่วนร่วมในทุกระดับ ส่งผลทางบวก ส่วนด้านการยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลส่งผลทางลบ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับตัวแปรทั้ง 5 ด้านซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของภาวะผู้นำแบบร่วมมือรวม

พลัง ซึ่งเป็นจุดแข็งในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ สุ่มพวง. (2558). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบร่วมมือร่วมใจของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- กัญญานิษฐ์ ขุนประดิษฐ์, โสภณ เพ็ชรพวง และบรรจง เจริญสุข. (2562). การศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2552). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ลกรุ๊ป.
- บุญไช จันทร์ศรีนา, วราภรณ์ ไทยมา และวิญญูณ์ อยู่ในศีล. (2562). การศึกษาภาวะผู้นำแบบร่วมมือร่วมพลังของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของภาครัฐ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารมนุษยสังคมสาร, 17 (1) : 213-233.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ, (2554). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : คณะครูศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.
- รุ่ง แก้วแดง. (2553). ปฏิวัติการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- วิทยากร เชียงกุล. (2553). แนวคิดการปฏิรูปการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 30 มีนาคม 2563, จาก <http://www.krusmart.com/wp-content/.../Education-Reform2552-2561.pdf>.
- สมิต ออบสุวรรณ, กนกอร สมปราษฎ์ และสัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2556). ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำแบบร่วมพลังของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา. ใน การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติครั้งที่ 29 วันที่ 24-25 ตุลาคม 2556 (หน้า 1136-1143). เชียงราย : มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- สรรเสริญ วงศ์ชะอุ่ม, (2554). การวางแผนพัฒนาประเทศ. นนทบุรี : ศูนย์การพิมพ์เพชรรุ่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. กรุงเทพฯ : פרקหวานกราฟฟิค. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์.
- Telford, Helen. (1996). *Transforming schools through collaborative leadership*. London : Falmer.

